DEORE ACADEMY NASHIK

- Your key to Success...!!!

राज्यसेवा
सुधारित पूर्व आणि मुख्य

अभ्यासक्रम २०२३ (मराठी)

पूर्व परीक्षेचे स्वरूप

पेपर क्र.	गुण	कालावधी	मानक/दर्जा	माध्यम	पेपरचे स्वरूप
पेपर १ (अनिवार्य)	२००	दोन तास	पदवी	मराठी आणि इंग्रजी	वस्तुनिष्ठ प्रकार
पेपर २ (पात्र)	२००	दोन तास	विषय क्र. १-५ पदवी स्तर विषय क्र. ६ दहावीची स्तर विषय क्र. ७ इयत्ता दहावी/बारावी स्तर		

मुख्य परीक्षा - अर्हताकारी पेपर

१	भाषा पेपर १ - मराठी	३०० गुण (२५% गुणांसह अर्हताकारी)
२	भाषा पेपर २- इंग्रजी	३०० गुण (२५% गुणांसह अर्हताकारी)

मुख्य परीक्षा - गुणवत्ता यादीकरिता विचारात घ्यावयाचे पेपर व त्यांचे गुण

१	निबंध (मराठी/इंग्रजी माध्यम)	२५० गुण
२	सामान्य अध्ययन १	२५० गुण
३	सामान्य अध्ययन २	२५० गुण
४	सामान्य अध्ययन ३	२५० गुण
५	सामान्य अध्ययन ४	२५० गुण
६	वैकल्पिक विषय पेपर क्रमांक १	२५० गुण
७	वैकल्पिक विषय पेपर क्रमांक २	२५० गुण
	एकूण गुण -	१७५० गुण
	मुलाखत	२७५ गुण
	एकूण गुण -	२०२५ गुण

UPSC | MPSC

PSI | STI | ASO

+91-9423383069

राज्यसेवा पूर्व परीक्षा
STATE SERVICES PRELIMINARY EXAMINATION

-: परीक्षेची योजना :-

पेपर क्र.	गुण	कालावधी	मानक / दर्जा	माध्यम	पेपरचे स्वरूप
पेपर १ (अनिवार्य)	२००	दोन तास	पदवी	मराठी आणि इंग्रजी	वस्तुनिष्ठ प्रकार
पेपर २ (पात्र)	२००	दोन तास	विषय क्र. (१) ते (५) पदवी स्तर विषय क्र. (६) दहावीची स्तर विषय क्र. (७) इयत्ता दहावी/बारावी स्तर		

टीप – सामान्य अध्ययन पेपर क्रमांक २ (CSAT) हा अर्हताकारी (Qualifying) असून अर्हताप्राप्त करण्यासाठी किमान ३३% गुण मिळविणे आवश्यक राहील. या पेपरमध्ये किमान ३३% गुण प्राप्त करणाऱ्या उमेदवारांची पेपर क्रमांक १ मधील गुणांच्या आधारे राज्यसेवा मुख्य परीक्षेसाठी गुणवत्ता यादी तयार करण्यात येईल.

नकारात्मक गुणदान (Negative Maring):-

पेपर क्रमांक १ करीता व पेपर क्रमांक २ मधील "Decision making and Problem Solving" चे प्रश्न वगळून उर्वरित प्रश्नांकरिता नकारात्मक गुणदान लागू राहील.

१)	प्रत्येक चुकीच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा कमी करण्यात येतील.
२)	एखाद्या प्रश्नाची एकापेक्षा अधिक उत्तरे दिली असल्यास अथवा ज्या उमेदवाराने उत्तरपत्रिकेत पूर्ण वर्तुळ चिन्हांकित केले नसेल अशा प्रश्नाचे उत्तर चुकीचे समजण्यात येऊन त्या प्रश्नाच्या उत्तराकरीता २५% किंवा १/४ एवढे गुण एकूण गुणांमधून वजा कमी करण्यात येतील.
३)	वरीलप्रमाणे कार्यपध्दतीचा अवलंब करताना एकूण अंतिम गुणांची बेरीज अपूर्णांकात आली तरीही ती अपूर्णांकातच राहील व पुढील कार्यवाही त्याच्या आधारे करण्यात येईल.
४)	एखाद्या प्रश्नाचे उत्तर अनुत्तरित असेल तर, अशा प्रकरणी नकारात्मक गुणांची पध्दत लागू असणार नाही.

अभ्यासक्रम

पेपर १ – (२०० गुण)	
(१)	राज्य, राष्ट्रीय आणि आंतरराष्ट्रीय महत्त्वाच्या वर्तमान घटना.
(२)	भारताचा इतिहास आणि भारतीय राष्ट्रीय चळवळीचा इतिहास (महाराष्ट्राला काही प्रमाणात महत्तव)
(३)	महाराष्ट्र, भारत आणि जागतिक भूगोल – महाराष्ट्र, भारत आणि जगाचा भौतिक, सामाजिक, आर्थिक भूगोल.
(४)	भारत आणि महाराष्ट्र – राज्यव्यवस्था आणि शासन – राज्यघटना, राजकीय व्यवस्था, पंचायती राज, नागरी प्रशासन, सार्वजनिक धोरण, हक्कांचे मुद्दे इ.
(५)	आर्थिक आणि सामाजिक विकास – शाश्वत विकास, गरिबी, समावेशन, लोकसंख्याशास्त्र, सामाजिक क्षेत्रातील उपक्रम इ.
(६)	पर्यावरणीय पारिस्थितिकी, जैव-विविधता आणि हवामान बदल या विषयावरील सामान्य समस्या – ज्यासाठी विषयाचे विशेषीकरण आवश्यक नाही.
(७)	सामान्य विज्ञान.

पेपर २ – (२०० गुण)	
(१)	आकलन
(२)	आंतरवैयक्तिक कौशल्यासह संवाद कौशल्य.
(३)	तार्किक तर्क आणि विश्लेषणात्मक क्षमता.
(४)	निर्णय घेणे आणि समस्या सोडवणे.
(५)	सामान्य मानसिक क्षमता.
(६)	मूलभूत संख्या (संख्या आणि त्यांचे संबंध, परिमाणांचे क्रम इ.) (दहावी स्तर), डेटा इंटरप्रिटेशन (चार्ट, आलेख, तक्ते, डेटा पर्याप्तता इ.- दहावी स्तर)
(७)	मराठी आणि इंग्रजी भाषा आकलन कौशल्ये (दहावी/बारावी स्तर)

टीप १ : इयत्ता दहावी/बारावीच्या स्तरावरील मराठी आणि इंग्रजी भाषा आकलन कौशल्याशी संबंधित प्रश्न (पेपर २ च्या अभ्यासक्रमातील शेवटचा घटक) प्रश्नपत्रिकेत त्यांचे क्रॉस भाषांतर न देता मराठी आणि इंग्रजी भाषेतील उताऱ्यांद्वारे चाचणी केली जाईल.

टीप २ : प्रश्न बहुपर्यायी, वस्तुनिष्ठ प्रकारचे असतील.

टीप ३ : उमेदवाराने मूल्यांकनाच्या उद्देशाने राज्य सेवा राज्यसेवा पूर्व परीक्षेच्या दोन्ही पेपरमध्ये उपस्थित राहणे अनिवार्य आहे. त्यामुळे एखादा उमेदवार राज्य सेवा पूर्व परीक्षेच्या दोन्ही पेपरमध्ये उपस्थित न झाल्यास त्याचा मूल्यमापनासाठी विचार केला.

राज्यसेवा मुख्य परीक्षा

STATE SERVICES MAIN EXAMINATION

-: परीक्षेची योजना :-

(१)	लेखी परीक्षा	१७५० गुण (प्रश्नपत्रिकांची संख्या - ९)
(२)	मुलाखत आणि व्यक्तिमत्व चाचणी	२७५ गुण
	एकूण गुण	**२०२५ गुण**

पेपर क्र. आणि विषय कोड	विषय	गुण	मानक	माध्यम	कालावधी	पात्रता/ अनिवार्य	प्रश्नपत्रिकचे स्वरुप
पेपर - १	मराठी	३००	मॅट्रिक	मराठी	३ तास	(पात्रता २५% सह गुण)	पारंपारिक/ वर्णनात्मक
पेपर - २	इंग्रजी	३००	मॅट्रिक	इंग्रजी	३ तास		
गुणवत्तेसाठी मोजले जाणारे पेपर							
पेपर - ३	निबंध	२५०	पदवीधर	मराठी/ इंग्रजी	३ तास	अनिवार्य	
पेपर - ४	सामान्य अध्ययन - १	२५०	पदवीधर	मराठी/ इंग्रजी	३ तास		
पेपर - ५	सामान्य अध्ययन - २	२५०	पदवीधर	मराठी/ इंग्रजी	३ तास		
पेपर - ६	सामान्य अध्ययन - ३	२५०	पदवीधर	मराठी/ इंग्रजी	३ तास		
पेपर - ७	सामान्य अध्ययन - ४	२५०	पदवीधर	मराठी/ इंग्रजी	३ तास		
पेपर - ८	वैकल्पिक विषय क्र.- १	२५०	पदवीधर	मराठी/ इंग्रजी	३ तास		
पेपर - ९	वैकल्पिक विषय क्र.- २	२५०	पदवीधर	मराठी/ इंग्रजी	३ तास		

टीप-

1) उमेदवारांना पेपर ३ ते ७ साठी मराठी किंवा इंग्रजीमध्ये प्रश्नपत्रिकांची उत्तरे देण्याचा पर्याय असेल.
2) पर्यायी पेपरसाठी ज्या विषयांसाठी मराठी आणि इंग्रजी माध्यम सूचित केले आहे त्यांची उत्तरे मराठी किंवा इंग्रजीतून देता येतील. ज्या विषयांसाठी इंग्रजी म्हणून सूचित केले आहे त्या विषयांची उत्तरे भाषेतच देता येईल.
3) मुख्य परीक्षेसाठी ऑनलाइन अर्ज सादर करताना उमेदवारांनी हे लक्षात घ्यावे की त्यांना उत्तरपत्रिकांचे उत्तर देण्याचे माध्यम निवडायचे आहे.
4) वरील नियमाचे पालन न केल्यामुळे त्यांच्या उत्तरपुस्तकांचे अनधिकृत माध्यमात मूल्यमापन केले जाणार नाही.
5) प्रश्नपत्रिका मराठी आणि इंग्रजी भाषांमध्ये काढल्या जातील (भाषेच्या प्रश्नपत्रिका, मराठी साहित्य आणि ज्या विषयासाठी इंग्रजी म्हणून सूचित केले आहे ते विषय वगळता)

पेपर- १ (३०० गुण)
मराठी भाषेचे पात्रता पेपर

गद्य वाचण्याची आणि समजून घेण्याची उमेदवारांची क्षमता तपासणे आणि मराठी भाषेत स्पष्टपणे आणि अचूकपणे विचार व्यक्त करणे हा पेपरचा उद्देश आहे. प्रश्नांचा नमुना विस्तृतपणे खालीलप्रमाणे असेल:

(i) दिलेल्या परिच्छेदांचे आकलन
(ii) सारांक्षलेखन
(iii) वापर आणि शब्दसंग्रह
(iv) लघु निबंध
(v) इंग्रजीतून मराठीत अनुवाद आणि मराठीतून इंग्रजीत अनुवाद

हा पेपर पात्रता स्वरुपाचा असेल. या पेपरमध्ये मिळालेले गुण रँकिंगसाठी गणले जाणार नाहीत.

पेपर- २ (३०० गुण)
इंग्रजी भाषेचे पात्रता पेपर

गद्य वाचण्याची आणि समजून घेण्याची उमेदवारांची क्षमता तपासणे हा पेपरचा उद्देश आहे.
इंग्रजी भाषेत कल्पना स्पष्टपणे आणि योग्यरित्या व्यक्त करा.

प्रश्नांचा नमुना विस्तृतपणे खालीलप्रमाणे असेल:

(i) दिलेल्या परिच्छेदांचे आकलन.
(ii) अचूक लेखन.
(iii) वापर आणि शब्दसंग्रह.
(iv) लघु निबंध.

हा पेपर पात्रता स्वरुपाचा असेल. या पेपरमध्ये मिळालेले गुण रँकिंगसाठी गणले जाणार नाहीत.

पेपर- ३ (२५० गुण)
निबंध लेखन

निबंध पेपरमध्ये, उमेदवारांना अनेक विषयांवर निबंध लिहिण्याची आवश्यकता असू शकते. त्यांच्या कल्पना सुव्यवस्थित पद्धतीने मांडण्यासाठी आणि संक्षिप्तपणे लिहिण्यासाठी त्यांनी निबंधाच्या विषयावर बारकाईने लक्ष ठेवणे अपेक्षित आहे.

पेपर- ४ (२५० गुण)

सामान्य अध्ययन – १

भारतीय वारसा आणि संस्कृती भारताचा व जगाचा भूगोल आणि भारतीय समाज

(महाराष्ट्रास काही प्रमाणात महत्त्व)

भारताचा वारसा आणि संस्कृती (प्राचीन काळापासून आधुनिक काळापर्यंतची प्रमुख वैशिष्ट्ये) कलांचे विविध प्रकार, साहित्य, स्थापत्यकला.
भक्ती चळवळ आणि तत्वज्ञान महाराष्ट्रातील संत चळवळीच्या विशेष संदर्भासह.
आधुनिक भारताचा इतिहास (18 व्या शतकाच्या मध्यापासून ते सध्याच्या काळापर्यंत) व्यक्ती , प्रमुख मुद्दे / समस्या / कळीचे प्रश्न
स्वातंत्र्यलढा त्यांचे विविध टप्पे आणि देशाच्या विविध भागातून योगदान व योगदान देणारे.
स्वांतत्रोत्तर काळातील देशाचे एकत्रीकरण व पुनर्रचना.
जगाचा इतिहास (18 व्या शतकापासूनच्या घडामोडी, विविध रूपे आणि त्यांचे समाजावरील परिणाम) औद्योगिक क्रांती, जागतिक महायुद्धे, राष्ट्रीय सीमांचे पुनरारेखन, वसाहतीकरण, निर्वसाहतीकरण, राजकीय तत्त्वज्ञान - साम्यवाद, समाजवाद, आणि भांडवलवाद.
भारतीय समाज आणि भारतातील विविधतेचे ठळक वैशिष्ट्ये भारतातील विविधता
स्त्रियांची भूमिका आणि स्त्री संघटना, लोकसंख्या आणि संबंधित समस्या, दारिद्र्य आणि विकासविषयक समस्या, नागरिकीकरण – समस्या, उपाययोजना.
जागतिकीकरणाचे भारतीय समाजावरील परिणाम
सामाजिक सक्षमीकरण, संप्रदायवाद / जमातवाद, प्रदेशवाद, धर्मनिरपेक्षता
जगाच्या भौतिक भूगोलाची ठळक वैशिष्ट्ये.
जगभरातील प्रमुख नैसर्गिक संसाधनांचे वितरण (जगाच्या विविध भागांमध्ये (भारतासह) प्राथमिक, दुय्यम आणि तृतीयक क्षेत्रातील उद्योगांच्या स्थाननिश्चितीसाठी आवश्यक घटक जबाबदार असलेल्या दक्षिण आशिया आणि भारतीय उपखंडातील घटकांसह)
महत्वाच्या भौगोलिक घडामोडी भूकंप त्सुनामी, ज्वालामुखीच्या हालचाली, चक्रिवादळे. भौगोलिक वैशिष्ट्ये आणि त्यांचे स्थान – भौगोलिक वैशिष्ट्यांमधील बदल आणि अशा बदलांचे परिणाम (जलसाठे , बर्फाच्छादन, वनस्पती आणि प्राणी)

पेपर – ५ (२५० गुण)

<u>सामान्य अध्ययन – २</u>

भारतीय राज्यघटना, कारभार प्रक्रिया, सामाजिक न्याय आणि आंतरराष्ट्रीय संबंध

(महाराष्ट्रास काही प्रमाणात महत्त्व)

भारतीय राज्यघटना
भारतीय राज्यघटना – ऐतिहासिक आधार, उत्क्रांती, वैशिष्ट्ये, दुरुस्त्या विशेष तरतुदी, मौलिक संरचना.
केंद्र व राज्यांच्या जबाबदाऱ्या आणि कार्ये, संघराज्य संरचनेपुढील आवाहाने व समस्या, स्थानिक पातळीपर्यंत सत्तेचे व वित्ताचे वितरण व त्यापुढील समस्या.
शासन संस्थेच्या विविध अंगांमध्ये सत्ता विभाजन, विवाद निवारण यंत्रणा आणि संस्था.
भारतीय घटनात्मक व्यवस्थेची इतर देशांतील घटनात्मक व्यवस्थांशी तुलना.
संसद आणि राज्य विधिमंडळे – संरचना, कार्ये, कामकाज, सत्ता आणि विशेषाधिकार, यातून निर्माण होणारे मुद्दे /समस्या.
कार्यकारी मंडळ व न्याय मंडळ मंत्रालये, विविध सरकारी विभाग यांची, संघटन आणि कामकाज दबाव, औपचारिक आणि अनौपचारिक संघटनांची राज्यव्यवस्थेतील भूमिका.
स्थानिक स्वराज्य संस्था.
लोकप्रतिनिधी कायद्याची महत्त्वपूर्ण वैशिष्ट्ये.
विविध घटनात्मक संस्था– नियुक्त्या, अधिकार, कार्ये आणि जबाबदाऱ्या.
वैधानिक, नियामक आणि विविध अर्ध-न्यायिक संस्था.
सामाजिक न्याय
सरकारी धोरणे आणि विविध क्षेत्राच्या विकासासाठी हस्तक्षेप आणि धोरणांचा आराखडा व अंमलबजावणी मधील समस्या.
विकास प्रक्रिया आणि विकास उद्योग - बिगरशासकीय संस्था, स्वयंसाहाय्यता गट, विविध गट आणि संघटना, देणगीदार, धर्मादाय .संस्था, संस्थात्मक आणि अन्य सहभागी हितसंबंधी घटक यांच्या भूमिका.
केंद्र सरकार आणि राज्य सरकारांच्या वंचित घटकांसाठीच्या विविध योजना - योजनांची कामगिरी, यंत्रणा, कायदे , वंचित, घटकांच्या हितरक्षणासाठी स्थापन केलेल्या संस्था आणि मंडळ.
सामाजिक क्षेत्र आणि सेवा - विकास आणि व्यवस्थापन, आरोग्य, शिक्षण, मानवी संसाधन.
दारिद्र्य व भूक यासंबंधी कळीचे मुद्दे.
कारभार प्रक्रिया आणि आंतरराष्ट्रीय संबंध
पारदर्शकता, उत्तरदायित्व, नागरिकांचे जाहीरनामे / नागरिकांची सनद, ई-गव्हर्नन्सचा वापर, उपयोजन, प्रारूप, यश, मर्यादा, क्षमता व संधी, संस्थात्मक आणि अन्य उपाययोजना.
सनदी सेवांची लोकशाहीमधील भूमिका.
भारत आणि त्याचा शेजारी- संबंध.
द्विपक्षीय संबंध; प्रादेशिक आणि जागतिक पातळीवरील समूह आणि करार ज्यात भारताचा सहभाग आहे अथवा ज्याचा भारतावर परिणाम होतो.
विकसित व विकसनशिल देशांचे राजकारण व धोरणांचा भारताच्या हितसंबंधावर व परदेशस्थ भारतीयांवर होणारा परिणाम.
महत्वाचे आंतरराष्ट्रीय संस्था – संरचना, यंत्रणा, जबाबदाऱ्या.

पेपर – ६ (२५० गुण)

सामान्य अध्ययन – ३

तंत्रज्ञान, आर्थिक विकास, जैवविविधता, पर्यावरण, सुरक्षा आणि आपत्ती व्यवस्थापन

(महाराष्ट्रास काही प्रमाणात महत्त्व)

आर्थिक विकास, कृषी
भारतीय अर्थव्यवस्था – नियोजन, संसाधनांचे संकलन, वृद्धी ,विकास.
सर्वसमावेशक वृद्धी आणि त्यातून निर्माण होणारे मुद्दे.
शासकीय अर्थसंकल्प.
प्रमुख पिके - देशाच्या विविध भागांतील पीक पद्धती, विविध प्रकारचे सिंचन आणि सिंचन प्रणाली साठवणूक, कृषी उत्पादनांची वाहतूक आणि विपणन – समस्या - संबंधित अडचणी; शेतकऱ्यांच्या मदतीसाठी तंत्रज्ञान.
प्रत्यक्ष आणि अप्रत्यक्ष शेती अनुदान आणि किमान आधारभूत किमतींशी संबंधित समस्या; सार्वजनिक वितरण प्रणाली– उद्दिष्टे, कार्यप्रणाली, मर्यादा, सुधारणा; बफर स्टॉक आणि अन्न सुरक्षा समस्या; तंत्रज्ञान मोहिमा; पशुपालनाचे अर्थशास्त्र.
भारतातील अन्न प्रक्रिया आणि संबंधित उद्योग- व्याप्ती आणि महत्त्व, स्थान, अपस्ट्रीम आणि डाउनस्ट्रीम आवश्यकता, पुरवठा साखळी व्यवस्थापन.
भारतात भूमी सुधारणा.
उदारीकरण पायाभूत सुविधा
अर्थव्यवस्थेवर उदारीकरणाचे परिणाम,औद्योगिक धोरणातील बदल आणि त्यांचे औद्योगिक वाढीवर होणारे परिणाम.
पायाभूत सुविधा - ऊर्जा, बंदरे, रस्ते, विमानतळ, रेल्वे इ.
गुंतवणूक मॉडेल
विज्ञान आणि तंत्रज्ञान
दैनंदिन जीवनात घडामोडी आणि त्यांचे अनुप्रयोग आणि प्रभाव.
विज्ञान आणि तंत्रज्ञानातील भारतीयांची उपलब्धी; तंत्रज्ञानाचे स्वदेशीकरण नवीन तंत्रज्ञान विकसित करणे.
विविध क्षेत्रांमधील जागरूकता - माहिती व तंत्रज्ञान (आय. टी.) अवकाश, संगणक, रोबोटिक्स, नॅनो-टेक्नॉलॉजी, जैव - तंत्रज्ञान आणि बौद्धिक संपदा अधिकारांशी संबंधित समस्यांच्या क्षेत्रात जागरूकता.
पर्यावरण, सुरक्षा आणि आपत्ती व्यवस्थापन.
पर्यावरण संवर्धन, पर्यावरणीय प्रदूषण आणि ऱ्हास, पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन.
आपत्ती आणि आपत्ती व्यवस्थापन, आपत्ती जोखीम लवचिकता, संवेदनशील समाज .
विकास आणि कट्टरपंथी विचारधारेचा प्रसार यातील संबंध.
अंतर्गत सुरक्षेसाठी आव्हाने निर्माण करण्यात बाह्य राज्य आणि गैर-राज्य कलाकारांची भूमिका.
अंतर्गत सुरक्षतेसमोरील आव्हाने - दळणवळण जाळे (कम्युनिकेशन नेटवर्क), प्रसार माध्यमे (मिडिया) व सोशल नेटवर्किंग साइट्स यांची भूमिका सायबर सेक्युरिटी मधील मुलभूत घटक, मनी लॉंड्रिंग आणि त्यावरील प्रतिबंध.
सीमाभागातील सुरक्षा आव्हाने आणि त्यांचे व्यवस्थापन; संघटित गुन्हेगारीचा दहशतवादाशी संबंध.
विविध सुरक्षा दले आणि एजन्सी आणि त्यांचे निर्देश .

पेपर – ७ (२५० गुण)

सामान्य अध्ययन – ४

नीतीशास्त्र, सचोटी आणि योग्यता

या पेपरमध्ये उमेदवारांची सचोटी, सार्वजनिक जीवनातील समंजसपणा, त्याचा समस्या सोडवण्याचा दृष्टिकोन आणि समाजाशी व्यवहार करताना येणाऱ्या विविध समस्या आणि संघर्षांबाबत निर्णय घेण्याबाबत उमेदवारांची वृत्ती आणि दृष्टिकोन तपासण्यासाठी प्रश्नांचा समावेश असेल. प्रश्न हे पैलू निश्चित करण्यासाठी केस स्टडी दृष्टिकोनाचा वापर करु शकतात. खालील विस्तृत क्षेत्रे समाविष्ट केली जातील.

अभ्यासक्रम
नैतिकता आणि मानवी संवाद : मानवी कृतींमधील नीतिशास्त्राचे सार, निर्धारक आणि परिणाम; नैतिकतेचे परिमाण; नैतिकता - खाजगी आणि सार्वजनिक संबंधांमध्ये. मानवी मूल्ये – महान नेते, सुधारक आणि प्रशासक यांच्या जीवनातून आणि शिकवणीतून आलेले धडे; मूल्ये रुजवण्यात कुटुंब, समाज आणि शैक्षणिक संस्थांची भूमिका.
वृत्ती: सामग्री, रचना, कार्य; त्याचा प्रभाव आणि विचार आणि वर्तनाशी संबंध; नैतिक आणि राजकीय वृत्ती; सामाजिक प्रभाव आणि मन वळवणे.
नागरी सेवेसाठी योग्यता आणि मूलभूत मूल्ये, सचोटी, निःपक्षपातीपणा आणि अपक्षपात , वस्तुनिष्ठता, सार्वजनिक सेवेसाठी समर्पण, सहानुभूती, सहिष्णुता आणि दुर्बल घटकांबद्दल सहानुभूती.
भावनिक बुद्धिमत्ता-संकल्पना, आणि त्यांची उपयोगिता आणि शासन व प्रशासनातील उपयोजन.
भारत आणि जगातील नैतिक विचारवंत आणि तत्वज्ञानी यांचे योगदान.
सार्वजनिक प्रशासनातील सार्वजनिक/नागरी सेवा मूल्ये आणि नैतिकता: सद्यस्थिती आणि समस्या; नैतिक चिंता आणि सरकारी आणि खाजगी संस्थांमधील दुविधा (डायलेमा); नैतिक मार्गदर्शनाचे स्रोत म्हणून कायदे, नियम, नियम आणि विवेक; जबाबदारी आणि नैतिक शासन; शासनामधील नीतीशास्त्र आणि नैतिक मूल्यांचे बळकटीकरण; आंतरराष्ट्रीय संबंध आणि निधीमधील नैतिक समस्या; कॉर्पोरेट प्रशासन.
शासनातील प्रामाणिकपणा सार्वजनिक सेवेची संकल्पना शासनाचा (गव्हर्नन्स)तत्वज्ञानातील आधार आणि प्रामाणिकपणा. शासनातील माहितीची देवाण-घेवाण आणि पारदर्शकता नीतिशास्त्राची संहिता, आचरणाची संहिता, कार्य संस्कृती, सेवा देयतील गुणवत्ता, सार्वजनिक निधीचा वापर, भ्रष्टाचाराचे आव्हान.
वरील मुद्द्यांवर केस स्टडीज.

पेपर - ८ (२५० गुण) आणि पेपर - ९ (२५० गुण)

पर्यायी विषयांची यादी

(१)	शेती
(२)	पशुसंवर्धन आणि पशुवैद्यकीय विज्ञान
(३)	मानववंशशास्त्र
(४)	वनस्पतिशास्त्र
(५)	रसायनशास्त्र
(६)	स्थापत्य अभियांत्रिकी
(७)	वाणिज्य आणि लेखा
(८)	अर्थशास्त्र
(९)	इलेक्ट्रिकल अभियांत्रिकी
(१०)	भूगोल
(११)	भूविज्ञान
(१२)	इतिहास
(१३)	कायदा
(१४)	व्यवस्थापन
(१५)	मराठी साहित्य
(१६)	गणित
(१७)	यांत्रिक अभियांत्रिकी
(१८)	वैद्यकशास्त्र
(१९)	तत्वज्ञान
(२०)	भौतिकशास्त्र
(२१)	राज्यशास्त्र आणि आंतरराष्ट्रीय संबंध
(२२)	मानसशास्त्र
(२३)	सार्वजनिक प्रशासन
(२४)	समाजशास्त्र
(२५)	आकडेवारी
(२६)	प्राणीशास्त्र

DEORE ACADEMY
Your key to success...
सरकारी अधिकारी व्हायचं आहे का ?
UPSC | MPSC
मोफत सेमिनार
आरोग्यसेवक | पोलिस भरती
UPSC | MPSC
FOUNDATION BATCH
नवीन बॅचेस सुरू होत आहे
+91-9423383069
BEHIND DAIRY DON ICESREAM, SATHE BAUGH, M.G. ROAD, NASHIK-02
Swapnil Deore (Director)